

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

SAMLINGER

TIL

JYDSK HISTORIE OG TOPOGRAFI.

~~~~~  
X. BIND. 1884—85.  
~~~~~

UDGIVET

AF

DET JYDSKE HISTORISK-TOPOGRAFISKE SELSKAB.

AALBORG.

FORLAGT AF MARINUS M. SCHULTZ
OG TRYKT I STIFTSBOGTRYKKERIET.

Dr. Ancher Ancheren,

Provinsialmedikus i Ribe.

Af J. Kinch.

Dr. Ancher Ancheren hører uimodsigelig til de mest ansete Provinsiallæger i Danmark i. forrige Århundrede, således som også V. Ingerslev siger om ham i sit Skrift »Danm. Læger og Lægestand«, II., S. 211. Såvidt jeg ved, har man ingen anden noget udførlig, trykt Fremstilling af hans Levned end den, som gives i det Universitetsprogram, der udkom i Anledning af hans Død for at hædre hans Minde. I Ribe Skolebibliothek findes dog et Håndskrift, som giver en noget udførligere Fremstilling, og som viser sig at være forfattet af hans Brødre, hvorfor det med Hensyn til Kjendsgjæringer må anses for pålideligt. Det er vistnok affattet for at oplæses efter Datidens Skik ved hans Grav som hans såkaldte »Testamente«. Forfatterne betegne sig som tilstedeværende her i Byen, tale endogså om »vort Ribe«, skjönt de personligt ikke stode i noget Forhold til Byen. Som en upartisk Fremstilling af hans Levned såvel i dets svagere som i dets gode Sider kan det efter sin Oprindelse og Bestemmelse naturligvis ikke opfattes; men det er af ikke ringe Interesse med Hensyn til sit Indhold. Såvel i det Faktiske som i Fremstillingens Gang stemmer det så nær overens med Universitetsprogrammet, at dette måske har benyttet en Afskrift af det. Desuagtet har det sin selvstændige Betydning, da det indeholder ikke Lidet, som Programmet forbigår, hvoriblandt adskillige ikke uinteressante Træk. Desværre mangler både Begyndelsen og Slutningen af det, hvilke jeg vil supplere dels efter Programmet, dels ved, hvad jeg kan have at tilføje efter andre Kilder, hvilket dog ikke er meget.

Han var en Søn af Mag. Ancher Sørensen, som efter at have været Rektor, først i Ringkjøbing, derpå i Kolding, 1698 blev Præst i Sønder- og Nørre-Bork og senere Provst. Hans Moder var Marie Hansdatter Curtz, en Borgmesterdatter fra Kolding. Han var født d. 7de (el. 8de) Januar 1702; 1715 døde Faderen, efterladende sig en Enke med 5 Sønner og en Datter. Börnene vare:

1. Sören Anchersen, f. 1698, som 1748 blev Rektor i Odense og var en meget anset Skolemand.
2. Hans Peder A., f. 1700, blev Dr. Juris og Professor i Veltalenheden ved Kjøbenhavns Universitet.
3. Ancher A., om hvem der her tales.
4. Augustinus A., f. 1705, blev Løjtnant, men døde ung.
5. Hans Kristian A., f. 1708, blev Student, men købte derpå en Bryggergård i Kjøbenhavn.
6. Margrethe Kathrine A., f. 1709, blev gift med Hr. Povl Faber, Præst i Vor.

Enken og hendes Börn bleve dog ikke nødte til at forlade deres hidtilværende Hjem, eftersom den Første ægtede Eftermanden i Kaldet, Mag. Lauge Pedersen, med hvem hun ligeledes havde flere Börn. Her begynder Håndskriftet således:

. med Successor i Kaldet Mag. Lauge Pedersen, som sørgede for disse Börn, at da voris ældste Broder Sören Anchersen var i Stand dertil, maatte han informere denne vores Anchersen saaledes, at han fra hans Haand blev dimitteret til Kiøbenhafns Universitet¹⁾, hvor han af Rectore Magnifico Joh. Steenbuch blev immatriculeret under Decano Sören Lintrup, hvor han antog til Privat Præceptor Johannes Wandal, som er en Ære for vor Riibe, som en Descendent af vor første Evangeliske Superintendent Hans Wandal²⁾. Da han saaledes var kiændt værdig til at være uden Tugtemester, og saaledes var sat i Frihed, ansaae han samme ei som en Frihed til Ondskabs Skiul, eller at gaa impune tota saburra³⁾,

¹⁾ 1716.

²⁾ Denne Joh. Fred. Wandal var en Sønnesøn af den sjællandske Biskop Hans Wandal. Han var født 1686, blev Professor i Metafy-ik, men døde allerede 1717.

³⁾ »Saburra« er vistnok en Skrivfejl for »Suburra«, hvorved Meningen bliver: at løbe grassat i hele Byen.

som er at befrygte mange kand forleedes til; men brugte samme allene til at lære de frie Konster, lagde sig derfor med fiid paa Philosophiske og Philologiske Videnskaber, saaledes at han i sit 18de Aar blev creeret Baccalaureus af Decano Johannes Bircherod. Hvorefter han, som erindrede sig den store fra hans Fødested komne Ole Borch¹⁾, og lagde sig efter Medicinen, hvortil han fra Ungdommen hafde lyst, men vidste at den ikke med Grund kunde læres, naar ikke andre Videnskaber forud vare fattede, og derfor nu, da han hafde lagt saa god Grund, opofrede sig til Medicinen, og som han vidste, at den allene udfordrede all et Menniskes fiid, blev det derefter hans eneste Arbeyd, men da han, som mange Flere, manglede den Hiælp, som udfordredes til dette at fortsætte, gaves hertil god Leijlighed paa Grund af det stiftede Borchs Collegium, og som denne Borch var fra samme føde Sted, saa fant og Professorerne det billigt at denne vor Anchersen, som allerede hafde viist sig værdig til dette gode, og blev givet Stæd paa dette Collegio, hvorved ham gaves leylighed, som han ey heller forsömte, til at høre de da værende Professores Frankenau og Buchwald²⁾, saavelsom at omgaas andre Medicos i Kiøbenhafn, for at faae saa tilstrækkelig indsigt i Medicinen, at han siden kunde blive andre til Nytte, i sær omgikkes han meget med den store Practicus Doctor Laub³⁾, af hvilken han profiterede meget, og som han lod det ikke blive ved at høre og lære af andre, øvede han sig selv hiemme ikke allene i at læse andre berømmelige Mænds Skrifter, men og ved egne forsøg i Anatomiske Bothaniske og Chymiske Ting⁴⁾, at han ey skulle bygge allene paa andres Ord, men ved egen Erfarenhed være viss paa sine Ting.

¹⁾ Som bekjendt, var den berømte Ole Borch ogsaa en Præstesøn fra Sønder- og Nørre Bork, født 1626. — 1689 havde han stiftet det efter ham benævnte Kollegium.

²⁾ Georg Frederik Frank de Frankenau og Johannes de Buchwald vare på den Tid de eneste, virkelig fungerende, medicinske Professorer ved Kjøbenhavns Universitet.

³⁾ Dr. Med. Hieronymus Laub, ligesom Frankenau og Buchwald af dansk Fødsel, nedsatte sig 1711 i Kjøbenhavn, hvor han fik en meget udbredt Praxis og senere blev kongelig Livlæge.

⁴⁾ På Borchs Kollegium var indrettet et eget Laboratorium til Alumnernes Brug.

Derved distingverede han sig saaledes, at hans udgivne 5 Disputatzer paa Borchens Collegio, hvoraf de 3de handler om Medicinen ved Musiqve, de 2de om et Een öyet Monstrum i Kiöbenhavn¹⁾, viiste hvad fliid han hafde viist i at Studere Medicinen. Da han saaledes hafde forskaffet sig en god Indsigt i Medicinen, og kiændte at Indsigten uden Øvelse var ey tilstrækkelig, blev han antaget af Doctor Bing²⁾, som hafde været hans store Befordrere i det Medicinske Studio, at gaa ham til Haande ved de sygis Opvartning, hvorved han fik bedre leylighed til baade at kiænde Sygdommene og Medicamenternis Kraft, og som Doctor Bing erfarede den hos vores Anchersen værende Duelighed, recommendede han ham til Grev Laurvig³⁾, som Anno 1721 for sin Helbredds Skyld drog til det Varne Bad i Acken, at tage ham med sig, som blev en god Leylighed for ham udenlands uden Bekostning at profitere i hans Videnskab. Og da denne hans store Velyndere Doctor Bing saa den store fremgang han hafde giort, og efter hans Hiæmkomst erfarede samme ved at betiæne sig af ham i mange forekommende tilfælde hos de syge, recommendede han ham til at nyde Finkes og Fiurens Reyse Stipendium for videre at giøre sig dygtig, drog⁴⁾ derfor

1) Alumnerne på Kollegiet skulde årlig udgive en Disputats og forsvare den.

2) Jens Bing var af Fødsel en Normand. Efter at have taget Doktorgraden 1712, fik han hurtigt en stor Praxis. Han døde 1751.

3) Ferdin. Ant. Danneskjold, Greve af Laurvig, hvis Livlæge Bing var.

4) Anchersens Stambog (som vi nu kalde det) er bevaret (i Ribe Bys antikvar. Samling). Af Dateringerne i den ses, at han i Begyndelsen af 1728 har fået endel Påtegninger i den i Anledning af sin forestående Afrejse til Udlandet, deriblandt af flere af Universitetets Professorer, f. Ex. af Arne Magnussen, Gram og Holberg. Den Første citerer et Sted af Havamål, som oversat lyder: En Mand bærer ingen bedre Byrde på Vejen end megen Klogskab. — Gram, som på den Tid var Professor i Græsk, citerer et Sted af Xenophons »Hipparch« og ønsker Anchersen, at han må voxe i Apollos Kunst til Gavn for Fædrenelandet. — Holberg benytter intet lærd Apparat, men anbefaler Anchersen for hans Retskaffenhed, behagelige Væsen og solide Lærdom. — Efterat Anchersen derpå har tilbragt en Månedstid hos Slægtninge og Venner i Fyn og Jylland, træffe vi ham i Maj i Hamborg, hvor den lærde J. A. Fabricius har skrevet i hans Stambog. Der er han måske dog ikke standset, men strax rejst til Halle, hvor han var endnu i Oktober samme År. Besøgene

1728 til Tyskland, og først til Halle, hvor han ved Omgang med Dr. Friderich Hofmann og Michael Alberti meget profiterede, i sær af Dr. Juncker hvis Collegia privatissima han i sær hørte, hvilke bestoed deri, at da der er fastsat en viss Tid paa hvilken Patienter haver frie Adgang til den dertil Beskikkede Medicus hver Dag, og dem ordineres Medicamenter gratis fra Apotheqvæt, i den Tid haver Medicus bag et Skiærmbret de Studiosos Medicinæ in collegio privatissimo, og een allene assisterer Doctoren, da der tales tydelig med Patienten om sygdommen, og Professoren confererer med den assisterende Studioso om curens Maade, hvilket alt de andre kand høre og annotere. Dersom der da er nogen Svaghed som skal visiteres, bliver patienten henviist til denne offentlige læse Tid er ovre, og da fremviist for heele Collegium, i hvis overværelse operationerne skeer. Og da han nogen Tid hafde her opholdt sig, drog han omkring til Leipzig, Jena og Erfurt, hvor han hørte der vare berømmelige Læger, for at profitere deraf. Da han ved dem hafde baade lært og viist sig at være lærd, drog han til Stratzburg hvor den Tid var mange berømmelige Medici, allerhelst for at lære den fine Anatomie, hvor han med megen Kiærlighed og Høyagtelse blev antaget, og der logerede hos den berømmelige Anatomicus Doctor Joh. Saltzman, af hvis Omgængelse han meget profiterede, og i sær i Anatomien og Chirurgien af Dr. Alberto Nicolai, i Physica af Dr. Johannes Jacobi Sachs, i Jordemoder Konsten af Joh. Jac. Fried, af hvilken han lærde det mange siden har takket vor Anchersen for¹⁾, i Botaniqvæn af Dr. Joh. Boeclero. Da han her hafde samlet sig saa god Grundvold, satte han sig for med sin Broder Joh. Pet. Anchersen, som han hafde efterladt i Halle, at giøre en Reyse til Frankrig for der end videre at profitere, men uformodentlig faar han Vocation 1729 sidst i Aaret af Kong Fred. 4 at være Doctor Med.²⁾ her i Riibe hvorover han maatte lade

ved andre tyske Universiteter må have været korte; thi allerede i Novbr. var han i Strasborg og opholdt sig vistnok der indtil Novbr. næste År (1629), da han blev kaldt hjem.

¹⁾ Anchersen hørte til de første Læger i Danmark, der optrådte som praktiske Fødselshjælpere (se Ingerslev: Danm. Lig. og Læger, II., S. 243. 357).

²⁾ Hans Formand var Dr. Johannes Fischer, født i Danzig, som var

sit Forseet fare og drage tilbage til sit Fæderneland, og paa Hjemreisen besaa Giesen Marburg og andre vigtige Stæder og hjem kom til Kiøbenhavn in Januarii 1730 hvor han efter holden Disputatz¹⁾ blev af Doctor Frankenau creeret Doctor Medicinæ, og som et Rygte var bragt ud i Kiøbenhavn ved en Mand, som ventede sig besøg fra nogle i Kiøbenhavn, som han ey var for at modtage, at her i Egnen grasserede en meget farlig Smitsom Sygdom²⁾, blev han beordret ufortøvet at begive sig til Riibe, for i denne Farlighed at være ved Haanden, drog han strax fra Kiøbenhavn, men befandt Rygtet ugrundet. Imidlertid ankom han som en ønskelig Mand, der viiste strax sin Duelighed i sit Embede, sin omhyggelighed mod sine Patienter³⁾, og sin uinteresserede Hensigt i alle sine foretagende, hvorover det var ey at undre, at han snarligen blev bekjændt, hvorved han end viidere ved de mange hæande Svagheds Tilfælde han blev brugt, samlede saa stor Indsigt, at han blev hentet allevegne fra Heele Landet, ikke allene i sit eget Stift, men og i de andre, hvor ellers brave Mænd bleve brugte, men de maatte dog tilstaae, naar de confererede sammen om Sygdommen, at han bedre indsaa Sygdommen, end de, og derved lykkeligere kunde sige Raad til Helbredelse. Ja hans Nafn var saa berömt, at endog Enke Dronning Anna Sophia lod ham i en hendes Svaghed⁴⁾

død her i Byen d. 13 April 1729 i en Alder af 52 År (Kirkeb.). Jeg anfører dette, fordi Ingerslev omtaler det som usikkert, om han er død her eller flyttet fra Byen. 2 Sønner af ham, Johan Henrik Peder og Frederik Rudolf, bleve 1732 og 1734 dimitterede fra Ribe Skole, den Første til et udenlandsk Universitet.

- 1) D. 7 Febr. 1730. Hans Disputats handlede om et Punkt af Fødselsvidenskab.
- 2) Hvem den Mand var, som på denne mærkelige Måde unddrog sig for en generende Besøg, ved jeg ikke.
- 3) Den 27 Juli 1734 skriver Peder Terpager i Anchersens Stambog og bevidner ham blandt Andet sin Agtelse og Hengivenhed, fordi han ved sin utrættelige Virksomhed havde kureret ham samme År i hans 80ende Leveår for 2 Sygdomme, idet han ønsker ham, at han må leve længe til Ære og Gavn for Fædrelandet.
- 4) Enkedronning Anna Sofie, født Komtesse af Reventlov, var efter Frederik d. 4des Død forvist til Klavsholm, hvor hun døde 1743. I Universitetsprogr. i Anledning af Anchersens Død omtales også, at hun rådspurgte Anchersen, men, mærkeligt nok, tillægges der hende ikke Titel af Dronning.

forskrive til Clausholm, uden at tale om, hvor mange Høye Herrer ikke allene i Danmark, men og i Slesvig og Holstein ikke allene ved Skrivelser corresponderede med ham, men og lod ham hente til sig i deres Svaghed, og ved hans Raad fant megen Lindring og Hiælp i deres Sygdom¹⁾. Naar vi allene erindrer os ham som Indvaaner hos os, har vi de allerklareste Vidnesbyrd paa hvor brav en Mand han var, hvor god en Borger, hvor villig en Læge. Den store Søgning af de Patienter, som kom til ham, da han ey kunde komme til dem, da han fra Morgen til Aften maatte sidde at høre dem og raade dem, den Taalmodighed han viiste i at tale med dem, den Betænksomhed i at udspørge Patienter, at han ey skulle vildfare i sine Raad, den Medlidenhed mod de fattige Patienter i at ikke allene raade men og hiælpe dem, den Kiærlighed og venlige Samtale med ikke allene de rige og formuende men endog med de ringeste og fattigste gjør, at hans Berømmelse bør være ævig varende. Hans Huus var aaben for enhver baade Nat og Dag, neppe skal nogen kunde komme frem at sige, at han endog midt om Natten, naar denne brave Mand heele Dagen hafde været i Arbejd²⁾

Den manglende Slutning kan efter Universitetsprogrammet og andre Kilder suppleres på følgende Måde:

Programmet fortæller, at hans Venner og Velyndere i Kjøbenhavn oftere havde tilbudt ham deres Bistand til at

¹⁾ I Universitetsprogrammet fremhæves, at selv Mange i Kjøbenhavn, både Stormænd og simple Folk, uagtet Hovedstaden havde så mange berømte Læger, søgte Hjælp hos Anchersen, når Andre ikke kunde hjælpe dem. Dette havde blandt Andet vist sig under et Besøg, som han 1759 havde aflagt hos sine Brødre og Venner i Kjøbenhavn. — Blandt fjernere Boende i Jylland, som benyttede hans Hjælp, kan nævnes Andreas Kønig, daværende Kapellan ved Viborg Domkirke, som (før 1748) efter en langvarig Sygdom tilsidst tog sin Tilflugt til den »vidtberømte Mand« og blev helbredet af ham. Se Thjörings Ytringer herom i disse Saml., IV., S. 362.

²⁾ Sin Interesse for en forbedret Fødselshjælp viste han endnu i Slutningen af sit Liv, da han udvirkede et kong. Reskript af 2 Septbr. 1757, hvorved det bestemtes, at der skulde ansættes en Jordemoder for Ribe By samt Gjørding og Skads Herreder med en fast Løn af 20 Rdl., hvorefter han fik forskrevet en »habil« Jordemoder fra Kjøbenhavn.

opnå en Professorplads eller anden anselig Stilling i Hovedstaden, men at han altid havde afslået deres Tilbud, da han havde en god Stilling og Anseelse nok i Ribe og ikke var ærgjerrig.

Hans pekuniære Stilling var i Virkeligheden særdeles god. Foruden at hans Praxis upåtvivlelig må have været meget indbringende, havde han giftet sig Formue til. Han ægtede næmlich 1731 (el. 1732) Ingeborg Kirstine Frisch (el. Fridsch), en Datter af den afdøde Mads Pedersen Frisch, Kjøbmand i Ribe. Familien Frisch var allerede gammel i Byen, men var fornemmelig kommen til større Anseelse og Formue ved den ovennævnte Mads Pedersen Frisch, der, uagtet han døde temmelig ung 1720, efterlod sig en ret anselig Formue. Den 6te Oktbr. 1704 havde han ægtet Sofie Dorthe, en Datter af en Anders Bruun, Delefoged i Ribe, som på denne ene Dag gjorde 3 Døtres Bryllup. M. P. Frisch efterlod ved sin Død sin Enke med 3 Børn: Peder Madsen Frisch, f. 1712, som blev Borgmester i Ribe, — Ingeborg Kirstine, som blev gift med Anchersen, — og Anna Kirstine, f. 1717, som ægtede Kammerråd Nik. Heldvad til Vennergård. Enken giftede sig Året efter påny med Peder Jensen Baggesen, og da denne døde efter et Års Forløb 1722, giftede hun sig 1723 for 3die Gang med Kristian Siegfred Eenholm, Handelsmand i Ribe, Kommerceråd og Ejer af Brejninggård (se dette Tidsskr., VIII., S. 79). Denne sidste udstedte d. 12 Septbr. 1732 et »Skjøde- og Gavebrev« til sin Stifdatters Ægtefælle, »Dr. Med., Landfysikus og Provinsial-Medikus i Ribe Stift så og Medikus og Stads-Fysikus i Ribe, Ancher Anchersen«, på den nuværende Gård Nr. 21 i Sortebrødregade (Assessor Rosenstands), »tilforn kaldet afg. Borgmester Caspar Christopher Castenssöns Gård«, ubehæftet med Undtagelse af 200 Rdl., for hvilke Mogens Grave havde givet Domkirken Pant i Gården (i Anledning af den Lysearm, som han stiftede i Domkirken).

I denne betydelige Gård, hvis ældre, af Mog. Grave opførte, toetages Bindsværks-Bygning har stået indtil vor Tid, tog Anchersen sin Bolig. Der hørte rigtignok til Medikus-Æmbedet en Residens i Stenbogade (nuværende Husnummer 228, den sydlige Del af Kjøbmand Vaupells Ejendom); men den havde allerede i lang Tid ikke kunnet be-

nyttes af Medikus og var nu aldeles ubebolig. Anchersen søgte derfor kort efter sin Ansættelse og fik under 17 Novbr. 1730 kongelig Tilladelse til at sælge den ved offentlig Auktion, således at Renten af Kjøbesummen for Fremtiden skulde tilfalde Medikus som Huslejhjælp. Ved Auktionen blev der kun budt 47 Rdl.; men Anchersen synes af sin egen Kasse at have forhøjet Summen til 100 Rdl., som bleve slåede sammen med en ældre Kapital med samme Bestemmelse og af samme Størrelse. — Universitetsprogrammet udtaler, at Anchersens Ægteskab var fornøjeligt og behageligt; det var dog barnløst. — Året efter hans egen Ansættelse her i Byen kom en Fætter af ham hertil som Biskop, nemlig den lærde Matthias Anchersen, en Søn af den tidligere Biskop Ancher Anchersen i Ribe; han døde allerede 1741 under fortvivlede Formuesforhold, så at Fætteren måske har haft mere Sorg end Glæde af ham.

Dr. Anchersen havde tidligere altid haft et godt Helbred og et muntert Sind. For det første havde han tildels den Tarvelighed og Ædruelighed at takke, som han fra Ungdommen af havde vænnet sig til. Senere svækkedes dog hans Helbred meget, formentlig ved hans stadige Rejser. Navnlig blev han efter en Vinterrejse langsmed Jyllands Vestkyst angreben af en meget smertefuld og farlig »colica inflammatoria«. Efter den Tid afholdt han sig ikke blot fra Rejser i sin Praxis; men selv i Byen holdt han sig næsten altid inde, så at han i de sidste 5 År næsten aldrig kom udenfor sit Hus. Denne uvante Rolighed var ham dog heller ikke gavnlig; thi den pådrog ham en Vattersot, som nogle Gange, siges der, blev besejret, men endelig bevirkede hans Død d. 28. Februar 1760. Han blev d. 12 Marts begravet i Domkirken i en underjordisk, muret Begravelse.

I Anledning af hans Død udkom et Mindedigt, trykt på 4 Foliosider, med følgende Titel: »Guds usporlige og naadefulde Viisdom i at bortkalde de Mennesker, som efter mangen en indskrenket Forstands Meening syntes at burde leve længere til andres Nytte, forestillet til Erindring om Velædle, Velbyrdige og Høytyberømte Herr Ancher Anchersen, Doctor Medicinæ i Riibe samt Stifts- og Stads-Physicus, som blev født den 7 Jan. 1702, døde den 28 Febr. og blev begravet den 12 Martii 1760. Af Den Salig Afdødes sl. Søsters

Sønner, M. A. & A. C. Poulsen Faber. Kiøbenh. trykt hos T. Borup. — De 2, som her nævnes som Forfattere, ere den Afdødes Søstersønner Mathias Anker Poulsen Faber og Augustinus Christen Poulsen Faber, der begge døde som Præster, henholdsvis i Egeslevmagle og i Jungshoved; men da den ene af dem på denne Tid var 7, den anden kun 3 År, ses det, at Digtet må være forfattet af Andre i deres Navn efter en dengang almindelig Skik. — Selve Digtet består af 18 fireliniede alexandrinske Vers. Som Prøve kan anføres følgende Vers:

Ved Dødens sidste Bud kom vor Forstand i Knibe,
 En Mand, som tiente Gud, og Næsten tienlig var,
 Hr. Ancher Anchersen, som Doctor var i Riibe,
 Hans Livets-Traad i Hast en Dødens Løe afskar.

Under 25 Avgust 1752 havde Anchersen og hans Hustru erholdt kongelig Tilladelse til at oprette Testamente, og d. 5 Februar 1760, altså kort før Mandens Død, benyttede de denne Ret til at stifte et Legat på 2000 Rdl. til Fordel for Ribe Bys danske Skolevæsen, som siges at være i en dårlig Forfatning. Renten skulde tilfalde en dulig, helst studeret Person, som Magistraten og Stiftsprovsten i Forening skulde udnævne. Han skulde forskafe sig en Medhjælper og 2 Skolestuer, den ene for »fornemme«, den anden for »ordinære Folks« samt fattige Börn; 20 fattige Börn skulde han under- vise aldeles frit (for de øvrige måtte han altså tage en, rimeligvis dog fastsat, Betaling).

Anchersens Enke overlevede ham i henimod 30 År. Hun døde næmlig d. 31 Januar 1790 i Ribe og blev begravet ved sin Mands Side. Ifølge den gejstlige Skifterets Protokol efterlod hun sig en Formue af omtr. 11,000 Dr. Heraf havde hun bestemt 1000 Dr. til et Legat, hvis Rente skulde oppebæres af 2 ugifte Piger, og som endnu er i Virksomhed. — 1767 havde hun i Forening med sin Broder, Justitsråd og Borgmester Fridsch, ladet bekoste og opsætte »det malede Staketværk mellem Koret og Skibet (i S. Kathrine Kirke), som ovenpå er sired med de fire Evangelisters Billeder«¹⁾, hvorfra der, såvidt jeg ved, nu ingen Levninger findes.

¹⁾ Galthen: »Beskr. over Kjøbstaden Ribe«, S. 152.